

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	1
Siste nytt fra BIO	2
<i>Uklart vann gir lite fisk</i>	2
<i>Fotballsprekinger ved BIO var med å vinne turnering</i>	2
<i>BIO-skidagen 21. februar</i>	2
<i>BIO Skiing Day 21 Februar</i>	3
<i>Helseerklæring nødvendig for personer som skal delta på tokt i 2007</i>	3
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	3
<i>NordForsk: Såkornmidler</i>	3
<i>NordForsk: Tilskudd til Forskerkurs-deltakere</i>	3
<i>Nordforsk: Nettverk</i>	4
<i>NordForsk: Nettverk av nasjonale forskerskoler</i>	4
<i>NordForsk: Forskerkurs</i>	4
<i>SYNTHESYS: Access to taxonomic resources in Europe</i>	4
<i>European Science Foundation: Starting Independent Researcher Grant</i>	4
Ny doktorgrad	5
<i>Øystein Varpe: Livshistoriebiologi hos plankton, fisk og sjøfugl</i>	5
<i>Seminar over selvvalgt emne: Maria Befring Hovda</i>	5
Avsluttende mastergradseksamen	5
<i>Henriette Givskud: kan C- og N-isotoper brukes til å finne diettvalg hos torsk?</i>	5
Info fra studieseksjonen	6
<i>Viktig seminar om plagiering for alle ansatte som har undervisning!</i>	6
<i>Fagkritisk dag 2007</i>	6
Nye medarbeidere og endringer i staben	6
<i>Stipendiat L. Antonio Cuevas</i>	6
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	6
<i>Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet</i>	6

Viktige tidsfrister

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

10. feb	Fridtjof Nansens Belønninger	1. apr	Nordic Marine Academy: Mobility Grants
15. feb	PADI-Foundation for underwater science mm.	2. apr	Nordforsk: - Nettverk
28. feb	ERASMUS		- Nettverk av nasjonale forskerskoler
1. mar	NordForsk: - Såkornmidler		- Forskerkurs
	- Tilskudd til forskerkurs	3. apr	FP7: PEOPLE: Researcher's Night
5. mar	EØS Latvia	6. apr	Daniel Jouvance Prizes (marin biologi)
20. mar	UiB-gjesteforskermidler (inngående)	19. apr	FP7: HEALTH
22. mar	Human Frontier Science Program	25. apr	- FP7: Marie Curie: European and
29. mar	PEOPLE: Marie Curie Awards		International Reintegration grants
30. mar	COST		- FP7: European Research Council (IDEAS):
	SYNTHESYS (taksonomi. Se lenger ned)		Starting Independent Researcher Grants

Postadresse:
Postboks 7800
N-5020 Bergen
Norge

Besøksadresse:
Bioblokken, 3. etg.
Høyteknologisenteret
i Bergen.
Thormøhlensgate 55

Telefon:
+47 55 58 44 00
Telefaks:
+47 55 58 44 50

E-post:
post@bio.uib.no
Internett:
http://www.bio.uib.no

Jarl Giske:
Tlf 84403
Mob 9920 5975

Siste nytt fra BIO

Uklart vann gir lite fisk

Professor [Dag Aksnes](#) har tydd til 150 år gamle primitive målemetoder for å teste avanserte teorier om fiskepopulasjon. Funnene hans kan bety gode nyheter for verdens maneter – og dårlige nyheter for resten av oss.

Aksnes har testet teorier om fiskepopulasjoner for å se om det er en sammenheng mellom hvor mye planktonspisende fisk det er i et bestemt område, og hvor god sikten er i vannet. Ved hjelp av avlesninger fra en 200 år gammel oppfinnelse, secchidisker, har han funnet støtte for at fiskemengden synker når vannet blir mer uklart over tid. Det kan forklare mystiske magnetforekomster i norske farvann – og gi grunn til bekymring for fremtiden til flere av verdens fiskebestander. Les mer [På Høyden](#).

Fotballsprekinger ved BIO var med å vinne turnering

UiBs bedriftslag UBIL slapp ikke inn et eneste mål da de vant en fotballturnering forrige helg. Det er 13 år siden sist de vant en turnering. Etter å ha møtt åtte andre bedriftslag i Flesland Cup på Slettebakken, gikk UBIL av med seieren og en pokal. Noen fest på kvelden for å feire seieren ble det imidlertid ikke.

Vi hadde jo aldri trodd vi ville nå helt opp, vi har aldri spilt så bra før. Alle var veldig overrasket over resultatet, forteller oppmann **Tommy Strand** fra BIO.

Øyvind Fiksen ved BIO utmerket seg spesielt med fem av til sammen ni mål i motstandernes nett. Les mer [På Høyden](#)

BIO-skidagen 21. februar

Instituttet arrangerer skidag på Voss for ansatte og mastergradsstudenter **onsdag 21. februar**.

Tog fra Bergen **08:40** og retur fra Voss kl **15:50**. Egenandel på 150,- betales til arrangørene på toget.

Buss til Bavallen kl 10:00 og retur fra Bavallen kl 15:20.

Både de som skal gå på turski og de som skal stå i bakke får dagskort på heisene i Bavallen.

For løypekart, se http://www.voss-fjellheisar.no/echo/voss_fjell/loypekart

Vi har nå åpnet BIOs [skidagwebseite](#), og meld deg på der! Påmeldingsfrist **onsdag 14. februar**.

På Voss kan man leie utstyr for både langrenn og alpin. For priser, se

http://www.voss-fjellheisar.no/echo/voss_fjell/skiutleige

For de som har stått lite eller ingenting på ski før, men likevel vil være med, kan vi ordne et felles nybegynnerkurs. Ta i så fall kontakt med Vibeke Lokøy (vibeke.lokoy@bio.uib.no) innen 14. februar, og kryss av i påmeldingen for bare tog. Dersom du ikke vil stå på ski i det hele tatt, krysser du av for bare tog. Thelma, med flere, er i gang med å finne ut hva man kan gjøre på Voss uten ski. Det er bare å henge seg på den gruppen for de som vil.

BIO Skiing Day 21 Februar

BIO is arranging a ski trip to Voss for staff and MSc and PhD students on **Wednesday 21 February**. The train from Bergen leaves at **08:40** and returns from Voss at **15:50**. The cost will be 150 kr – which you can pay at the train. There will be a bus from Voss to Bavallen, leaving at **10:00** and returning at **15:20**. All skiers (both downhill + cross country) will get lift passes as part of the package. For a map of the ski trails, see: http://www.voss-fjellheisar.no/echo/voss_fjell/loypekart

Check BIO's [skiday website](#) and register there! The deadline for signing-up is **Wednesday 14 February**.

At Voss you can rent both downhill + cross country ski equipment. For details and prices, check http://www.voss-fjellheisar.no/echo/voss_fjell/skiutleige

We can arrange a beginner's ski course for those who have little or no experience. If you are interested, contact Vibeke Lokøy (vibeke.lokoy@bio.uib.no or tlf 55 58 44 99) before Feb 14. If you are not going to ski, or if you plan to join the beginner's course, just check the box "bare tog" (just train) when signing-up. Thelma Kraft, and others, will be investigating other activities for those non-skiers who want to join the trip. All are welcome!

Helseerklæring nødvendig for personer som skal delta på tokt i 2007

Vi minner om at alle som skal delta på tokt med HI/UiBs forskningsfartøy må sørge for at de har helseerklæring fra Sjømannslege før de går ombord. Helseerklæringen skal forevises skipsfører ved ombordstigning. Dette gjelder også for eksterne tokt deltakere. Helseerklæringen er gyldig i to år. Helseerklæring utstedt til arbeidstaker under 18 år eller over 50 år er gyldig i ett år. Adr: Legekontoret for sjømenn, Strandgt. 18, 5013 Bergen. Tlf.: 55 54 40 30

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

NordForsk: Såkornmidler

NordForsk utlyser såkornmedel for forskningsmiljøer i Norden og i dess nærområden (Estland, Lettland, Litauen og Nordvästra Ryssland) i avsikt att stöda framstående forskning på ett tidigt stadium.

Såkornmedlen skall användas till planläggning av konkret samarbete på nordisk, europeisk eller global nivå. Såkornmedel kan inte användas till vetenskapliga konferenser/seminarier/symposier eller liknande ändamål, enbart till planläggning och förberedande arbete.

Upp till 100.000 NOK kan beviljas för ett projekt

Søknadsfrist: 1. mars [Mer info...](#)

NordForsk: Tilskudd til Forskerkurs-deltakere

NordForsk önskar knyta ihop olika miljöer inom forskarutbildningen i Norden och i våra närområden (Lettland, Litauen, Estland och nordvästra Ryssland) för att på så sätt kunna stärka dess kvalitet.

Det är möjligt att söka medel som täcker extra kostnader som uppstår då man inkluderar forskarstudenter från andra länder.

Stödet täcker: forskarstudenternas reseutgifter (billigaste resesätt), utgifter till kost och logi samt bidrag (p.g.a. extra administrativa kostnader) till den institution som förvaltar kursen (upp till 1.000 NOK till administration per studerande, dock max 10.000 NOK)

Søknadsfrist: 1. mars [Mer info...](#)

Nordforsk: Nettverk

NordForsk utlyser stöd för nya nätverk med början hösten 2007, det vill säga samarbetsformer som strävar efter att genom målinriktat forskningssamarbete ta fram synliga och hållbara resultat. Nätverken kan ha som mål t.ex. att etablera en gemensam forskarutbildning för området, att konsolidera forskningen med sikte på europeiska eller internationella samarbetsprojekt, eller ge det egna forskningsområdet ökad tyngd med sikte på etablering av nya Nordiska Centres of Excellence. Ett NordForsk-nätverk kan beviljas upp till NOK 300 000 per år i högst 3 år.

Søknadsfrist: 2. april. [Mer info...](#)

NordForsk: Nettverk av nasjonale forskerskoler

NordForsk stöder nätverksbildning mellan nationella forskarskolor under förutsättning att de öppnar deltagandet i sina kurser för forskarstuderande i hela Norden och våra närområden (Lettland, Litauen, Estland och nordvästra Ryssland).

Nätverk som utväljs kan få upp till NOK 400.000 i stöd per år upp till tre år.

Søknadsfrist: 2. april [Mer info...](#)

NordForsk: Forskerkurs

NordForsk utlyser midler til forskerkurs for forskerutdanningsinstitusjoner i Norden og nærområdene (de tre baltiske landene og Nordvest-Russland). Hensikten med ordningen er å tilby forskerutdanning på områder som de nasjonale forskningsmiljøene vanskelig kan dekke på egen hånd. Kursene kan være innenfor alle vitenskapelig områder, men områder hvor Norden er eller har potensial til å bli internasjonalt ledende er prioritert. Forskerkursene skal normalt finne sted i Norden eller nærområdene, og skal være spesialiserte intensivkurs (minimum 5 dager) for doktorgradsstudenter og yngre forskere (på postdoc.-nivå eller lignende).

Opp til NOK 400.000 kan bevilges til hvert forskerkurs.

NB! For forskerkurs innen marine fag søk via [Nordic Marine Academy](#)

Søknadsfrist: 2. april [Mer info...](#)

SYNTHESYS: Access to taxonomic resources in Europe

The SYNTHESYS Office is pleased to announce the Sixth call for proposals under the European Commission's FPVI European-funded Integrated Infrastructure Initiative. SYNTHESYS Project funding is available to provide scientists (Users) based in European Member and Associated States to undertake short visits to utilize the infrastructure (namely the collections, staff expertise and analytical facilities) at one of the 20 partner institutions for the purposes of their research. The 20 partner institutions are organised into 11 national Taxonomic Facilities (TAFs). TAF Users will be hosted by a TAF staff member.

The 11 TAF institutions represent an unparalleled resource for taxonomic research offering: Collections amounting to over 337 million natural history specimens, including 3.3 million type specimens. Internationally renowned taxonomic and systematic skill base. Chemical analysis, molecular and imaging facilities. Proposals will be welcomed from high calibre researchers seeking access for short-term visits.

SYNTHESYS is able to meet the Users' costs for:

- Research costs*
  - International travel
  - Local accommodation whilst based at the TAF
  - A per diem to contribute towards living costs
- * Research related costs including: bench fees and consumables (including molecular biology at some TAFs).

See www.synthesys.info for more information or contact synthesys@nhm.ac.uk

Søknadsfrist: 30. mars

European Science Foundation: Starting Independent Researcher Grant

Guide for applicants er blitt tilgjengelig i disse dager [herfra](#)

Søknadsfrist: 25. april

Ny doktorgrad

Øystein Varpe: Livshistoriebiologi hos plankton, fisk og sjøfugl

Øystein Heggernes Varpe disputerer 16. februar for PhD graden ved Universitetet i Bergen med avhandlingen: *Life history adaptations to seasonality*.

Korleis bør eit individ fordele ressursar mellom vekst, energilagring og reproduksjon? Dette er eit sentralt spørsmål i biologi. Frå eit evolusjonært perspektiv handlar dette om korleis livet bør levast for å produsere mange avkom av høg verdi. Avhandlingen tar opp dette spørsmålet for dyreplankton, sild og sjøfugl, med fokus på artar i miljø med sterk sesongsyklus slik som i Arktis og Antarktis. I slike miljø har energireservar ei sentral rolle og er styrande for både åtferds- og livshistorieval.

Varpe har utvikla ein livssyklusmodell for dyreplankton der energilager (særleg feitt) er viktige, ikkje bare for å overleve vinteren, men også for produksjon av avkom neste vår. Med oppsparte midlar kan egg produserast tidleg. Det gir egg med dei beste utsikter til sjølv å produsere mange og levedyktige avkom. Individ utan feittlager må vente på vår oppplomstringa av planteplankton før dei lagar egg. Deira avkom gjer det dårlegare, blant anna fordi det er knapt med tid før vinteren. Energilager kjem ikkje gratis, men gjennom risikofylt beiting – fare for å bli andres rov. Vilje til energilagring må derfor balanserast mot forventna verdi av neste vårs reproduksjon.

I avhandlingen vert det poengtert at levesett som inkluderer energilagring også har markante økosystemkonsekvensar. Silda er eitt døme. Ho beitar på dyreplankton i Norskehavet på sommarhalvåret og fastar seg gjennom resten av året, under overvintring og påfølgande gyting ved norskekysten. Vandrainga mellom hav og kyst er ei gigantisk flytting av opplagsnæring som endar som egg og mjølke på gytebankane. Varpe har estimert sildas mattutak til havs og transport av biomasse til kysten. Norsk vårgytande sild står for ein av verdas største energitransportar utført av ein enkelt vandrande bestand.

Avhandlingen inneheld fleire konklusjonar. Vi må kjenne til korleis avkommet varierer i verdi gjennom sesongen for å forstå foreldra sitt reproduksjonstidspunkt. Like fullt må vi kjenne foreldra sin tilstand, blant anna energilager, for å forstå reproduksjonstidspunkt og andre livshistorieval. Slike val inkluderer foreldreomsorg, som ungepass og mating hos sjøfugl. Vi må også forstå energilagrande dyrs vandringsmønster når vi studerer økologiske koplingar. Det er viktig blant anna for utfordringar knytt til miljøgifter. Feittlagrande dyr har den moderne skjebne å fungere som miljøgifttransportørar.

Personalia: Øystein Heggernes Varpe er født i 1975 og vaks opp i Os ved Bergen. Han er utdanna cand. scient. i biologi ved Universitetet i Tromsø i 2002. Doktorgradsarbeidet er utført ved Institutt for Biologi, Universitetet i Bergen, inkludert eit utanlandsopphald ved British Antarctic Survey, Cambridge.

Tid og stad for disputasen: 16.02.2007, kl. 10:15, Auditorium 101, Jahnebakken 5

Seminar over selvvalgt emne: Maria Befring Hovda

Maria Befring Hovda (NORCONSERV Stavanger) holder tirsdag 13. februar seminar over selvvalgt emne: DNA-based methods in food microbiology

Bedømmelseskomite: Elisabeth Holen, Pål Olsvik, Marit Espe (alle med tilhørighet ved NIFES).

Tid: 13. februar, 10:15. Sted: Sildetønnen, NIFES, Nordnesboder 2, Nordnes

Avsluttende mastergradseksamen

Henriette Givskud: kan C- og N-isotoper brukes til å finne diettvalg hos torsk?

Henriette Givskud holder fredag 16. februar avsluttende presentasjon av sin mastegradsoppgave i marin biologi, akvatisk økologi.

Tittel på oppgaven: How can stable isotopes of carbon and nitrogen ($\delta^{13}\text{C}$ and $\delta^{15}\text{N}$) be used to trace a shift in diet of small and large Atlantic cod (*Gadus morhua* L.)?

Veiledere: Ole Bent Samuelsen (med.fak og HI) og Pia Kupka Hansen (HI)

Sensor: Gro-Ingunn Hemre

Tid: fredag 16. februar, 14:15. Sted: 329C1, Høyteknologisenteret, bioblokken 3. etasje

Alle interesserte velkommen!

Info fra studieseksjonen

Viktig seminar om plagiering for alle ansatte som har undervisning!

Universitetsbiblioteket og Institutt for utdanning og helse arrangerer et heldagsseminar om studenter og plagiering mandag 12.3.2007 i Konsertpaleet, Magnus Barfot 2 (kinoen), Neumannsgt. 3.

Målgruppen er ansatte som underviser ved UiB.

Invitasjon og program: <http://www.ub.uib.no/fag/plagiatseminar.htm>

Fagkritisk dag 2007

Som kjent er Fagkritisk Dag et veletablert arrangement ved Universitetet i Bergen, og en viktig anledning for studenter til å engasjere seg i fagkritikk av ulikt slag. I 2007 er Fagkritisk dag lagt til torsdag 1. mars. Universitetsdirektøren vil også i år oppfordre fakultetene til i minst mulig grad å legge undervisning til denne dagen. I den grad det blir berammet undervisning, bør denne legges til tider på dagen som gjør at så mange som mulig av studentene får muligheter til å drive organiserte fagkritiske aktiviteter uten vesentlige avbrudd i løpet av dagen.

Fagutvalgene kan søke om støtte fra fakultetene til faglige arrangement denne dagen. Henvendelser og forespørsler bes rettet til Utdanningsavdelingen.

Sverre Spildo, Hilde Hvidsten Bretvin

Nye medarbeidere og endringer i staben

Stipendiat L. Antonio Cuevas comes from Concepción, Chile. He started studying marine biology at Universidad de Concepción in 1994 and completed his Masters degree in Oceanography in 2004. The master's project dealt with degradation of organic matter and bacterial carbon flows in the Humboldt Current System off Chile. During 2003-2006 he worked in the COPAS Center (Center for Oceanographic Research in the Eastern South Pacific, <http://www.copas.cl>) in Concepción in two different research programs: Plankton communities: structure, trophic and metabolic processes (RP3) and Pelagic-benthic coupling (RP4). The work has included interpretation of combined role of pelagic community structure, trophic inter-relationships, and metabolic processes on the transformations of carbon (C) and nitrogen (N) in the water column and relating dissolved organic carbon (DOC) production/degradation rates with bacterial biomass/production and grazing over bacterioplankton communities. The topic of his Ph.D. here at BIO is "Comparison of steady state models with datasets for the marine microbial"

(METAOCEN project: Elucidating the structure and functioning of marine ecosystems through synthesis and comparative analysis) project including in the Marie Curie Early Stage Training. He aims to study, from simple and idealized mathematical models, the role of bacterioplankton in the ocean, for example, how it's regulated its biomass and production and how its fix with datasets from different environments. The work will be supervised by **T. Frede Thingstad** from the Marine Microbiology group.

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)

Ved Eystein Jansen, Bjerknessenteret

Onsdag 14. februar kl 12.15 på Havforskningsinstituttet (kantinen på høyblokken)